

Celoletna naročnina	280	Lir
Polletna	140	"
Posamezna številka	6	"
Za Jugoslavijo	2	Din

Naše meje pri Gorici

Mirovna pogodba z Italijo del I., odsek I., člen 3, odst. 5.: Nato poteka (meja) približno pol kilometra severno od Steverjana ter obrne proti vzhodu do Sabotina (kota 610) ter pušča na severu vas Podsabotin; odstavki 6.) S Sabotina krene (meja) proti jugu, prekorači Sočo v višini mesta Solkan, ki ga pušča na jugoslovanskem ozemlju; nato poteka takoj zapadno od železniške proge Kanal-Dornberg do točke, ki leži približno 750 m južno od ceste Gorica-Ajševica;

odstavki 7.) Nato se loči od železnice in se okrene proti jugozapadu ter pušča na jugoslovanskem ozemlju St. Peter. Na italijanskem ozemlju pa okrevajoč ki veže omenjeno železniško progo s progo Zagreb-Krmin...

Člen 1. pa med drugim pravi:

V primeru nesoglasja med besedilom opisa in kartami, so merodajno besedilo.

Čl. 5.), odst. 5.) Za končno določitev na licu mesta meja odrejenih s čl. 3.4 in 22, bodo člani komisije pooblašeni oddaljiti se za 0,5 km od črte, označene v pričujoči pogodbi, v svrhu, da bi bila meja prilagojena krajevnim zemljepisnim in gospodarskim pogojem s tem, da ne pride pod drugo suverenost kot je tista, ki izhaja iz določil pričujoče pogodbe, nobena vas in nobeno mesto z več kot 500 prebivalci, nobena važna cesta ali železniška proga niti nobeno važno središče za preskrbo z vodo ali z električno energijo.

Če torej primerjamo sedaj na pričujoči karti črto, ki jo predlaga za jugoslovansko-italijansko mejo pri Gorici italijanska delegacija razmejitvene komisije, takoj opazimo:

a) da črta s Sabotinom ne krene proti jugu, temveč proti jugovzhodu;

b) da črta ne pušča Jugoslaviji celega mesta Solkana, temveč samo en njegov del, kajti k Solkanu spada vse, kar objekta bivša upravna, a sedanja katastrska občina Solkana.

Jasno je tudi, da meja ne more teči tik ob zapadni tračnici železniške proge Kanal-Dornberg, temveč da se mora, če je treba, nujno oddaljiti tudi 500 m, da bi se s tem zadovoljilo krajevnim zemljepisnim in gospodarskim oko-

ličinam, kar 5. odstavek 5. člen pogodbe izrecno dovoljuje. Drugače tudi ne more biti, kajti ne moremo si zamisliti, da bi zapadni izhod iz železniške postaje na Blanciah in prag tega izhoda predstavljala novo mejo. Razen tega je nujno, da je Solkan po-

vezan s St. Petrom s cesto, ki teče zapadno od železniške proge, kajti težko si moremo zamisliti, da bi Jugoslavija morala graditi novo cesto med St. Petrom in Solkanom vzhodno od železniške proge, ki bi jo bilo zlasti pri predoru poleg Kostanjevice

zelo težko zgraditi brez cestnega predora.

Iz omenjene primerjave je torej jasno, kod mora nova meja potekati, da bo zadovoljeno vsem predpisom mirovne pogodbe in nič ne pomaga izgovor, da se zemljepisna karta, ki je pogodbi priložena, razlikuje od besedila pogodbe, kajti zgoraj citirani člen 1. pogoje jasno pravi, da je merodajno besedilo in ne pogodbi priložena karta

15.000 fizikulturnikov na paradi v Beogradu

V nedeljo, 22. t. m. se je pričela parada fizikulturnikov točno ob 8. uri. Navzoči so bili: maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito, predsednik Prezidija Ljudske skupščine FLRJ dr. Ivan Ribar, podpredsednik zvezne vlade Edvard Kardelj, člani zvezne vlade, generali in oficirji jugoslovanske armade, delegati prijateljskih držav ter člani diplomatskega zbora.

Po raportu generalmajorja Pavle Jakšića je vojaška godba zaigrala koračnico in fizikulturne brigade so pričele defilirati pred deset in desetstisoči Beograđanov. Na čelu parade so korakali predsednik in člani komiteta za fizikulturo pri vladi FLRJ. Za vodstvom so nesli belooblečeni fizikulturniki grb Jugoslavije, šah pa sliko maršala Tita in fizikulturnice v narodnih nosicah tako, da so bile na eni strani fizikulturnice Makedonije, Srbije in Črne gore, na drugi strani pa fizikulturnice Slovenije, Hrvatske ter Bosne in Hercegovine. Temu je sledilo celo morje fizikulturnih zastav, ki jih je nosila naša mladina. Vrstili so se fizikulturniki in fizikulturnice iz cele države. Telovadci in športni letalci, srednješolci in pionirji, mladinci in mladinke, peš in na vozovih so predvajali razne vaje in ogromna množica jih je burno pozdravljala. Strumno so korakale po beograjskih ulicah mladinske brigade: 160 graditeljev pro-

Tržaški in goriški fizikulturniki

Tržaške, jugoslovanske, slovenske, hrvatske in italijanske zastave so plapolale nad slovenskimi, italijanskimi in hrvaškimi mladinci Svobodnega tržaškega ozemlja, združenimi v enotni antifašistični fronti. Beograđani so navdušeno pozdravljali belooblečene fizikulturnike in fizikulturnice iz Trsta.

Za tržaškimi fizikulturniki so korakali zastopniki vseh republik. Vrstile so se fizikulturne brigade Črne gore, Bosne in Hercegovine, Makedonije in Slovenije.

Kot prvi so korakali alpinisti in alpinistke Slovenije v alpskih oblekah, nato so sledili smučarji, na posebnih drsalkah so drsali znani slovenski in državni prvaki. Navdušenje množice se še ni poleгло, ko je prikorakala mimo hrvatska fizikulturna brigada, sledila ji je ona iz Srbije. Burno pozdravljeni so na koncu prišli fizikulturniki jugoslovanske armade skupno z motoristi.

Defile so zaključili motoristi Beograda. Popoldne je bil na telovadno-sportnem stadionu nastop pionirjev, delegacij fizikulturnikov vseh ljudskih republik, Trsta in jugoslovanske armade, lahkoatletski tekmovalci in nastop jahačev.

Napredovanje del na Lijaku

Mladinci in mladinke, ki so na delu, so v zadnjem času podvojili svoje sile ter dosegli prav lepe uspehe. Goriška brigada, ki jo poznamo tudi pod imenom "Stenkovka", je v preteklem tednu občutno preokorčila delovni našt. Najboljša pa je I. četa goriške brigade. Mladina se zaveda važnosti tega dela, je disciplinirana in zglodna.

Glavne težkoče so že premagali. Zivljenje na Lijaku postaja vsak dan prijetnejše in zanimivejše. Po storjenem delu se razlega vesela pesem. Mladina poseja v obilnem številu strokovna in druga predavanja ter skuša na ta način izpopolniti svoje znanje. S posebno vneto se udeležuje mladina v fizikulturi. Lotila se je vseh panog telesne vzgoje in upamo, da bodo naši vrli mladinci in mladinke tudi nastopili, kar bi bilo zelo zanimivo.

Mladinskim brigadam prav pridno pomagajo pri delu okolici. Preteklo nedeljo je prišlo na pro-

stovoljno delo veliko število ljudi iz cone A, ki so zruvali večje število korenin, čistili grmičevje in kopali zemljo. Vrednost tega dela se ceni na 40.000 lir. Zadnjič je bila navzoča skupina ognje-garcev iz Ajdovščine, ki je z motorno črpalko odstranila vodo, ovirajočo dela pri kopanju kanala.

Kot smo zvedeli, je napovedan za jutri veliki udarniški dan. Upamo, da se ga bodo udeležili v velikem številu prebivalci tseh con ter da bodo mladinci tudi pripomogli, da bo prej končala ureditev hudournika Lijaka.

V prihodnje je potrebno, da se organizacija dela bolje izvede; če že pridejo ljudje od blizu in daleč prostovoljno na delo, jih je treba tako razporediti, da imajo res vsi delo. Sicer pa upamo, da se bo tudi to uredilo, saj prvič lahko vsakdo pogreši in pomanjkljivosti, ki smo jih videli na zadnjem množičnem delu, bodo prihodnje gotovo odpadle.

Politični pregled

Sovjetska vlada je sprejela francosko-britansko vabilo za konferenco treh glede Marshallovih predlogov

19. junija sta izročila britanski veleposlanik v Moskvi Petersen in odpravnik poslov Francije v Zvezi sovjetskih socialističnih republik Charpentier noto angleške in francoske vlade. Z njo se vabi sovjetska vlada na udeležbo posvetovanj treh zunanjih ministrov (Bevina, Bidaulta in Molota) o pomoči Zedinjenih

držav Amerike evropskim državam.

22. junija je poslala sovjetska vlada francoski vladi naslednjo noto:

»Sovjetska vlada je proučila noto francoske vlade z dne 19. junija o ustanovitvi evropskih gospodarskih programov v smislu izjav, ki jih je dal g. Marshall 9. junija na harvardskem vseučilišču in ki so bile predmet razgovorov med britanskim in francoskim zunanjim ministrom v Parizu.

Danes je poglobljena naloga evropskih držav čim prejšnja obnova in nadaljnji razvoj njihovega v vojni prizadete-ga narodnega gospodarstva in sovjetska vlada se s tem stri-

nja. Seveda bi bila izvedba te naloge olajšana, ako bi Zedinjene države Amerike nudile pomoč, ki bi ustrezala navedenim ciljem. In pomisliti je treba, da se proizvodne možnosti Zedinjenih ameriških držav med vojno niso zmanjšale, marveč celo povečale.

Sovjetska vlada je torej privolila v sestanek treh zunanjih ministrov, na katerem bi razpravljali o vpašanju ameriške gospodarske pomoči evropskim državam, čeprav še nima podatkov o značaju pogojev in tudi ne podatkov o ukrepih, ki so bili predmet britansko-francoskih razgovorov v Parizu.

Po mnenju sovjetske vlade bi mogla biti ta konferenca v Parizu 27. junija.

Tudi angleški vladi je bila poslana enaka nota.

Črna vlada kanclerja De Gasperi

Pred osmimi dnevi je italijanska ustavodajna skupščina izrazila De Gasperijevi vladi zaupnico s 43 glasovi večine.

Za zaupnico je glasovalo 274 demokratov, liberalcev in kvalifikativistov, proti pa 231 komunistov, socialistov, Saragatovcev, republikancev in akcionistov. 4 po-

slanci so se vzdržali glasovanja.

Pri desničarskem časopisu je imela seveda zaupnica ugoden odmev in odkrito zadovoljstvo, saj je prišlo do nje z glasovi desnice, a napredni časopisi kot »Avanti«, »Unità« in drugi podčrtujejo, da predstavlja sedanja vlada nevarnost za ljudstvo in demokracijo.

Novi italijanski kancler je dobil zaupnico pri monarhistih, neofašistih in konservativcih.

Predsednik socialistične stranke je povedal v italijanski ustavodajni skupščini, da je De Gasperi razbil republikansko fronto prav tako, kakor so to svoj čas naredili

Seipel, Dollfuss, Brüning in drugi... Stari italijanski reakcionarni elementi si žele, da bi Italija krenila na pot Grčije in s tem postala boljše inozemskih interesov.

Generalni sekretar Komunistične partije Italije Palmiro Togliatti je očital programu enostrankarske De Gasperijeve vlade pomanjkanje nacionalnega duha, ki je lastno vsem katoliškim strankam v Evropi. De Gasperi se naslanja na skupino manjših desničarskih strank, medtem ko bi morala vlada temeljiti na velikih strankah, ki tvorijo jedro države.

Je že prav, da dajo Zedij (Nadaljevanje na 2. strani)

IZ JUGOSLAVIJE

Pogreb žrtve napada grških monarhofašističnih letal na jugos. mejo

V ponedeljek, 23. t. m. se je prebivalstvo Valandova poslovišča od posmrtnih ostankov zastavnik Miroslava Jankovića, ki je padel 13. junija med izvalnim napadom grških monarhofašističnih letal na našo obmejno stražnico pri vasi Nikolič.

Krsto so prenesli iz poslopja oficirji, tovariši pokojnega zastavnik. V žalnem sprevodu so šli za njo oče in brat pokojnega, častna četa naše armade, za njimi pa množica ljudstva. Na trgu Maršala Tita je sledilo prestono zborovanje. Tu je v imenu borcev in voditeljev naše armade govoril polkovnik Rade Petrović.

Ljudstvo iz Valandova je poslalo ostro brzojavko Varnostnemu svetu ZN zaradi izvalnega napada monarhofašističnih letal na stražnico pri vasi Nikolič.

Predstavnik Avstrije v FLRJ

Politični predstavnik FLRJ na Dunaju je včeraj obvestil avstrijsko vlado, da je vlada FLRJ dala svoj pristavek dr. Walterju Konradu Eibisfeldu, ki bo za političnega predstavnika Avstrije v FLRJ.

Nova funkcionarja

Dr. Danilo Dougan, rojen Gorican, je bil imenovan za predsednika Komisije za fizikulturo pri vladi LRS. Istočasno je sledilo imenovanje Draga Stepišnika za generalnega sekretarja pri predsedstvu vlade LRS.

Resnica o Pulju

Glasilo Ljudske fronte Hrvatske »Vijestnik« poroča, da je gončalo snemanje dokumentarnega filma pod naslovom »Resnica o Pulju«. V filmu prikazuje junaško borbo puljskega ljudstva za svobodo in proti brezobzirnemu ropanju in uničevanju narodne imovine, ki jo izvajajo sovražniški miru in demokracije. Film predstavlja vrsto dokumentov, ki govorijo o nečloveških dejanjih zločasnih civilne policije.

Najboljša slovenska brigada

21. junija je bila na mladinski prigradski brigadi »Toneta Tomšiča« drugi proglašena za udarno. Tomšičeva brigada, ki jo sestavlja 20 dneh je brigada iztovorila 10,615 m³, vgradila 8.529 m³, zatolila 9.047 m³ ter dvignila za 10 cm 8.239 m tira.

pretežno delavsko mladino Ljubljane, se vrne domov te dni. Ljubljana ji bo priredila lep sprejem.

V Domžalah bodo zgradili stadion

Prebivalstvo Domžal je z veseljem sprejelo sklep, da se letos s prostovoljnim delom dokonča domžalski stadion, ki bo po svoji legi in ureditvi prav gotovo med najlepšimi v Sloveniji.

Graditev Titograda naglo napreduje

Nekdanje mesto Podgorica zadobiva povsem novo lice. V zadnjih dveh

letih so se gradbena dela silno razmahnila. Zidajo v sleherni ulici, v prvi vrsti javna poslopja in stanovanjske hiše. Hkrati gradijo mostove in kanalizirajo mesto. Med drugimi večjimi posloji so zgradili tudi skladišče za tobak (tobačno postajo). Skladišče bo lahko sprejelo 900.000 kg tobaka, kolikor ga bodo letos pridelali, kakor pričakujejo, na področju te tobačne postaje.

Prva jugoslovanska tovarna fotomateriala dograjena

V Zagrebu je bila dograjena prva jugoslovanska tovarna za izdelavo fotomateriala (edina te vrste na Balkanu).

Tovarna za izdelavo fotomateriala bo najprej izdelovala fotografski papir in lesene predmete, ki so potrebni fotografski industriji, nato različna stojala, priprave in drugo.

Smolarenje v sežanskem okraju

V vsem okraju imamo po borovih nasadih zarezanih 10.900 smolin in postavljenih lončkov. Poleg tega je še 300 smolin, in sicer 150 po francoskem sistemu ter 150 po našem novem jugoslovanskem sistemu, na katerih se izvajajo razne skušnje. Opremljena je tudi posebna postaja, ki opazuje in ugotavlja najboljše sistem pridobivanja smole. Pri smolarenju je zaposlenih 11 delavcev in 1 inženir. Do sedaj so nabrali 900 kg smole. Do konca letošnje sezone pa se predvideva, da se bo nabralo 4500 do 5000 kg smole. Pri delu se zlasti odlikujejo smolarji, ki so zaposleni v borovem nasadu v Divači.

V Podragi na Vipavskem

V Podragi na Vipavskem se je novembra lanskega leta osnovala kmetijsko-obdelovalna zadruga, v katero so pristopili napredni kmetje vasi in okolice, po večini mali posestniki, ki so bili v preteklosti izkoriščani. Združili so svoja zemljišča in kmečko orodje, pustili so si vsak zase le hiše, za poljubno obdelavo pa okrog 2000 m² zemlje. Zadruga razpolaga s približno 100 ha zemlje, z vsem potrebnim drobnim obdelovalnim orodjem, ima traktor, dve kosilki, dve sejalnici, mlatilnico in izrivač za krompir, ki so si ga nabavili v zadnjem času.

Letošnjo pomlad je stopil v zadrugo tudi napreden bogatejši kmet ter prispeval več hektarjev zemlje in 5 glav živine. Zadrugniki so izdelali delovni načrt, s katerim bodo že v neposredni bodočnosti znatno dvignili gospodarsko pomoč svoje zadruge. Saj so že letošnjo pomlad prekorčili setveni načrt. Namesto

Tovarna nogavic v Polzeli

V Polzeli v Savinjski dolini obratuje ena največjih tovarn za nogavice v Sloveniji. Tovarna zaposluje okrog 300 delavcev, večinoma žensk, ki izdelujejo svilene ženske nogavice ter bombažne ženske, moške in otroške nogavice.

Žetev ječmena v Vojvodini

Sredi junija se je začela v Vojvodini žetev ječmena. Najprej so začeli žeti na poljudski kmetijski postaji V Rimskih Sančevih. Letošnja letina je sorazmerno dobra.

Nove letalske zveze iz Zagreba

16. t. m. se je začel redni letalski promet na progi Zader — Zagreb — Bratislava — Praha. Od 1. julija bosta leteli na tej progi po dve jugoslovanski in dve češkoslovaški letali, tako da bo mogoče potovanje štirikrat na teden. Potovanje od Praga bo stalo 2000 din. Isti dan se je začel tudi redni letalski promet med Zagrebom in Sarajevom.

Graditev največje livarne v Jugoslaviji

Blizu zemunskega letališča so začeli 15. maja graditi centralno livarno, ki bo največja v Jugoslaviji.

Gojitev sviloprejk v Vojvodini in Srbiji

V večjem obsegu gojijo sviloprejke v okolici Kruševca, Kragujevca in Požarevca. V Pomoravju so jih letos gojili s precej manjšim uspehom, ker je pozna slana napravlila veliko škodo na murvah. V LR Srbiji so doslej ustanovili 30 odkupnih postaj za odkup kokonov.

Obnova in ustanovitev krajevnih državnih podjetij na Tolminskem

Na zadnjem zasedanju so odposlanci Ljudske skupščine za Tolminsko odobrili investicijski načrt za leto 1947 v znesku 29 milijonov lir za obnovo in postavitev krajevnih državnih podjetij v sledečem razmerju: 1.100.000 lir za okrajno gradbeno podjetje, 766.000 lir za potrebe lesne trgovine in mizarstvo delavnice v Klavžah, 2.057.000 lir za mehaniko in 1.200.000 lir za čevljarstvo delavnice v Tolminu. Za gradnjo ceste Koritnica - Nemški Rut je odobrenih 9.000.000 lir, za obnovo tolminskega podeželja pa 4.000.000 lir. V teku je gradnja 14 stanovanjskih hiš, več šolskih poslopij, 6 hlevov in 3 kozolcev.

V Tolminu se skuša omiliti stanovanjska kriza na ta način, da se obnovi vila Peter in bivša finančna vojašnica ki bo preurejena za stanovanja. V ta namen je že odobren kredit 2.859.940 lir. Za obnovo šol je nakazanih 3.300.000 lir in sicer: za šolo v Krnu 900.000 lir, v Cadrugu 700.000 lir, v Nemškem Rutu 700.000 lir, manjša popravila na raznih šolskih poslopih pa pol milijona lir. Nadalje je

odobren kredit za obnovo vzorčnega poselitve v Rakitovcu in mestni gostilniški objekt 670.000 lir, za obnovo cest 2.000.000 lir. Za ostale potrebe je še na razpolago 1.500.000 lir.

Poleg teh nakazil skrbi ljudstvo še s prostovoljnim delom, da bo obnova čimprej izvršena. Za sedaj je pridno na delu in odstranjuje ruševine in pripravlja gradbeni

Prenos zemeljskih ostankov Ivana Kosovela

V nedeljo, dne 22. junija je bila v Selu na Vipavskem spominska svečanost. Prenašali so junaka Ivana Kosovela, ki je padel dne 3. marca 1943 in imel do sedaj svoj grob v Črničah.

Prenos se je izvršil na pokopališče v njegovo rojstno vas Selo.

Oče pokojnega Miroslava Jankovića, ki je padel na braniku svoje domovine kot žrtev napada grških monarhofašistov na jugoslovansko stražnico pri vasi Nikolič v Makedoniji, je rekel ministru Žujoviću:

„Pozdravite našega ljubljenega maršala in mu povejte, da mi je žal za Milošem, ker je padel, ko je čuval našo državo, naše meje. Recite mu, da sem ponosen, ker Miloš ni bil le moj sin, temveč sin Titove armade.“

Iz vseh krajev Vipavske doline in Goriške je prišla velika množica ljudi, da se pokloni in oddolži zaslužnemu sinu naše ožje domovine. Zbrali so se mnogi njegovi osebnosti in soborci iz prvih dni narodno-osvobodilne vstaje.

Domača vas se je dostojno odela v narodne barve. Pred Selom so stali slavoloki.

Na prostranem travniku so postavili oder, ki je sprejel zemeljske ostanke vrlega padlega partizana. Sive gore in Čaven se dvigajo v ozadju in tam ob vznožju je daroval Ivan svoje mlado življenje.

Ljudstvo se je udeležilo žalnega spreveda s kupi cvetja in številnimi vencji. V njem je stopala vojaška častna straža. Krsto so nesli vojaki in takoj za njo smo videli starše in svoje. Verske obrede je vršil batujski g. župnik. Godba je bila iz Šempasa in v spremstvu so bili pevski zbori.

Ob odprtem grobu so se spomnili našega prvobornika zastopnik Okrajnega ljudskega odbora ter domačin. Nato

se generalisima Stalina, da je treba imeti za sodelovanje željo po sodelovanju ter da je treba spoštovati državne sisteme, ki jih je odobrilo ljudstvo, izražajo veliko resnico.

Znanstveni delavci, umetniki, književniki, kulturni delavci, vsi delavci na intelektualnem področju! V imenu slovenskih narodov vas pozivamo v borbo za tesno prijateljsko sodelovanje med narodi. Razkrinkujte napadalne namene imperialistov! Vrzite krinko z obraza hujskačev nove vojne! Zavest in vest narodov zahtevata, da se eden izmed največjih uspehov znanosti — atomska energija — ne izkorišča v vojne namene in za diplomatska izsiljevanja, marveč v blagor vsemu človeštvu. Neutrudno odkrivajte imperialiste, ki pod krinko nekeke pomoči opustošenim deželam skušajo zasužnjiti te narode! Odkrivajte imperialiste — roparje, ki izkoriščajo povojne težave in bedo osvobojenih narodov zaradi njihovega zasužnjevanja in rušenja novih naprednih domačih režimov! Borite se proti vsem pojavom fašizma, neglede pod kakim plaščem bi se skrivali. Pomnite! Dokler ne bodo izkoreninje-

material. S prostovoljnim delom se sedaj popravljajo ceste na Slap, v Tolminski Lom, Planoto in Drežnico. Dvomeščno tekmovanje, ki se je pričelo 15. junija, je dalo prebivalcem tolminskega, kobarjskega in bivškega okraja nov polet. Opazili smo, da so napovedale nekatere vasi med seboj tekmovanje, organizacije tekmujejo z organizacijami, vse je živo na delu, samo da se bodo vojne rane kmalu zacilele. Sčasoma bodo zabrisani sledovi vojne vihr, mirno življenje bo zavladalo in sreča ter blagostanje bo zopet prišlo v deželo.

so mu zapeli »Gozdič je že zelen...« Častne salve so oddali zanj v slovo.

Pred selskim šolskim poslopjem so odkrili spominsko ploščo nepozabnemu borcu in organizatorju OF Ivanu Kosovelu. Njegov sodelavec, sedanjí minister za delo, tov. Tomo Brejc in bivši komandant partizanskih edinic na Primorskem, sedaj član Glavnega odbora ES tov. Greif Martin Rudi sta spregovorila o njegovem delu in zaslugah. Povedala sta, da se mu bomo najdostojneje oddolžili z nadaljevanjem dela za blagor in srečo domovine in skupnosti.

Govoril je mladi komandant delovnih brigad na Lijaku. S pesmimi naše svobode so zaključili slovesnost pevski zbori in godba.

Glasbena šola v Gorici

Kakor je bilo že priobčeno v P. D., so se vršili letni izpiti včeraj in danes.

V oddelku za pevovodje se vrši pouk dalje kakor do sedaj. Učenci tega oddelka bodo polagali izpite iz učne snovi za I. polletje dne 2. julija 1947.

Za Dijaško matico v Gorici

Za Dijaško matico so darovali slušatelji večernega tečaja v Gorici 750 lir. odbor Dijaške matice v Volčjem gradu 715 lir, AFZ iz Vrtnjbe 4.515 lir in pionirji iz Smartnega v Brdih izkupiček od solske prireditve 1620 lir.

Vsem skupaj priskrbenja hvala!

ČITALNICA na goriškem Travniku vam nudi raznovrstno časopisje in revije — V knjižnici pa dobite veliko izbiro zanimivih domačih knjig

Politični pregled (Nadaljevanje s 1. strani)

niene države finančno pomoč Italiji, a rad bi vedel — je dostavil Togliatti — ali služi italijanski veleposlanik v Washingtonu interesom Italije v Zedinjenih državah Amerike ali pa ameriškim interesom v Italiji. In kar se tiče d-zave-upnice, razumem, da zahteva gospodarska poročstva in celo nekatera jamstva politične stabilnosti, če pa je poročstvo za Zedinjene države sedanja italijanska vlada, potem pomeni to neposredno vmešavanje v notranjo politiko Italije.

Nitti je izjavil, da mu je žal, ker so komunisti izključeni iz vlade in pristavil, govoreč krščanskim demokratom v italijanski ustavodajni skupščini: »Ne naslanjamo se preveč na strica iz Amerike!« Pri tem je izjavil obžalovanje, ker upirajo mnogi Italijani svoje poglede v Ameriko, »ki skrbi predvsem za svoje lastne interese, ker ji grozi resna kriza.«

Albanska nota Angliji in Ameriki

Tuk Jakova, izredni poslanik in pooblaščen minister Ljudske republike Albanije v

Beogradu je po navodilih svoje vlade izročil veleposlaniku Velike Britanije v Beogradu Charlesu Peaku in odpravniku poslov Zedinjenih držav Amerike Johnu Cabotu noto, v kateri zahteva albanska vlada od britanske in ameriške vlade izročitev vojnih zločincev, ki živijo v conah pod upravo ameriških in britanskih oblastev.

Proglas iz Varšave

Predsednik Vseslovanskega komiteja general Božidar Maslarić, podpredsednik komiteja rektor leningrajske univerze Aleksander Voznesenski, dopisni član poljske akademije znanosti Mihalowicz, odgovorni tajnik Vseslovanskega komiteja Igor Medvedev, in namestnik predsednika, da Slovanskega komiteja Češkoslovaške poslanec Prokop Maksa so podpisali v Varšavi na plenumu Vseslovanskega komiteja naslednji proglas, naslovljen na intelektualne delavce sveta:

»Dragi prijatelji!

Celokupno napredno človeštvo se je borilo za doseg trajnega miru med narodi. Prav tako pa se vedno bolj in bolj pojavlja stremenje mednarodne reakcije, da o-

nemogoči trajen mir, da skali nadaljnje mednarodno sodelovanje, grozeč narodom sveta z možnostjo nove vojne. Reakcionarni krogi ne želijo mirnega sodelovanja narodov. Sovražniki miru sejejo razdor in sovraštvo med narodi ter jim skušajo vsiliti svojo voljo in gospodstvo. Imperialisti-reakcionarji porabljajo ogromna sredstva za proizvodnjo novih strašnih vrst orožja in skušajo izkoristiti v ta namen največje uspehe sodobne znanosti.

Zloglasna atomska diplomacija je postala simbol imperialističnega stremjenja. Slovanski kongres je leta 1946 v imenu miroljubnih slovanskih narodov v svojem proglasu narodom sveta izjavil, da novo vojno želijo samo imperialisti. Sedaj skušajo sovražniki miru in provokatorji nove vojne zlomiti voljo ljudstva, ki brani svojo nacionalno in gospodarsko neodvisnost, gledajo da bi izkoristili povojne težave in pomanjkanje materialnih dobrin pri osvobojenih narodih, z namenom da vzpostavijo gospodstvo peščice monopolistov nad vsem svetom.

Svetovna reakcija se v borbi proti okrepitvi mira in

prijateljstva med narodi poslužuje dobro znanega orožja fašizma — obrekovanja, in provokacije, predvsem proti Sovjetski zvezi, proti naprednim demokratičnim državam Jugoslaviji, Poljski, Češkoslovaški, Bolgariji in ostalim. Vsemu človeštvu je znano, da je Sovjetska zveza najdoslednejša in najiskrenjša borka za trden demokratičen mir med narodi. V vrsto branilcev demokratičnega mira spadajo tudi rodoljubni narodi, Jugoslavije, Poljske, Češkoslovaške in Bolgarije, ki krepko stopajo po poti razvoja demokracije in napredka. Najnaprednejši ljudje v Ameriki, Angliji in Franciji vedno bolj dvigajo svoj glas za mir po vsem svetu in za okrepitev prijateljstva s Sovjetsko zvezo, prijateljstva, ki je bilo skovano s krvjo v obrambi proti zasvoženemu fašizmu. Slovani visoko cenijo in spoštujejo te narode in neodvisnost vseh narodov ter v imenu srečnega in naprednega človeštva stremijo po tem, da bi dosegli prijateljsko sodelovanje narodov vsega sveta. Sodelovanje med narodi je nujno potrebno in mogoče neglede na različne politične in ekonomske strukture posameznih držav. Be-

ni zadnji ostanki fašizma, ne more biti miru na svetu. Novinarji — sodelavci napredne demokratičnega tiska vseh držav! Razkrinkujte gnusna obrekovanja, s katerimi skušajo zasejati seme razdora in sovraštva do Sovjetske zveze, ki je imela odločilno vlogo pri zmagi nad fašizmom. Razkrinkujte razbojnikove plesa, ki si prizadevajo zrušiti svobodoljubne narode sveta. Pogumneje razširjajte resnico o Sovjetski zvezi, Jugoslaviji, Poljski, Češkoslovaški, Bolgariji in drugih demokratičnih državah — neumornih borcev za visoke humane ideje človeštva! Kulturni delavci slovanskih držav, delavci intelektualci! Krepite nerazrušljivo prijateljstvo Slovanov, ki je najmočnejši činitelj mednarodnega miru in varnosti. Utrjujte prijateljske vezi z vsemi svobodoljubnimi narodi.

Živelo prijateljstvo vseh svobodoljubnih narodov, ki stoje na straži demokratičnega miru in svoje nacionalne neodvisnosti!«

Širite

„ŠOŠKI TEDNIK“

GORICA

Šolska
kulturna prireditev

V četrtek, 19. junija sta priredili obe ljudski šoli na dvorišču Šolskega doma prav lepo šolsko veselico. Spored je bil pester in bogat, mladi pevci in deklamatorji so se dobro odrezali. Zastopniki raznih oblastev, starši otrok ter razni drugi povabljeni niso štedili z odobravanjem, saj so nastopajoči učenci in učenke to tudi v veliki meri zaslužili.

Vsa prireditev se je vršila v toplem in prisknem vzdušju in je zapustila pri vseh najboljši vtis.

SOLKAN

Gostovanje Bovčanov

Preteklo nedeljo nas je obiskalo prosvetno društvo »Golobar« iz Boveca ter nam predvajalo Finžgarjevo dramo »Razvalina življenja«. Dragi gostje iz skrajnega kofa naše Goriške so se uživali v svoje vloge ter nam podali par posebno markantnih tipov iz življenja na kmetih. Posebno se je izkazal oče Urh, in tudi ostali niso zastajali.

Solkanci, ki so napolnili dvorano do zadnjega kotička, so z odobravanjem pozdravili bovške igralce, ki niso štedili ne s trudom in ne s časom ter prišli v predmestje Gorice pokazat svoj napredek na kulturnem polju.

Vse graje pa je vredno obnašanje nekaterih Solkanec, ki se niso znali vzdržati pri najresnejših prizorih, kajti bušnili so v smeh, kar je bilo igralce in večino gledalcev. Upamo, da se to ne bo več ponovilo in da bodo vsi pokazali ono resnost, ki jo od vseh zahteva to Finžgarjevo delo.

AJDOVŠČINA

Požar

V noči med nedeljo in ponedeljkom je divjala po Vipavski dolini huda nevihta. Med gumenjem in bliskanjem je strela povzročila kratki stik v Rizzatovi žagi. Vnela se je strešna konstrukcija in ogenj je zajel zabojarno Rizzatovo žago. Ob 1.30 ponoči je nenadoma prebudila ljudi iz spanja sirena in takoj so se znašli na licu mesta ogniegasci. Požar je bil kmalu zadušeni. Škoda ni velika. Požar je prv zapazil nočni čuvaj... Likar Franc, ki je takoj ukrenil vse potrebno, da se je ogenj omejil.

S KOMENSKO PLANOTO

Naši nadebudni pionirji in pionirke pa se ne znajdejo samo na odrskih deskah, ampak znajo biti koristni domovini tudi na druge načine. Ob zvokih harmonike so že večkrat šli na prostovoljno delo ter

popravili marsikatero cesto in klanec. Lepo in zgledno je delo naših najmlajših, pri njih bi se lahko tudi starejši marsikaj naučili, saj je iniciativnost ponirjev vse hvale vredna.

Pred nedavnim so napravili skupno s pionirji iz Temnice in Vojsčice izlet na Trstelj. Ko so se naužili lepega razgleda, so živahno zarajali, plesali kolo ter prepevali narodne in partizanske pesmi, ki so odmevale daleč po borovju in Vipavski dolini.

TOMAČEVICA NA KRASU

Obnova

Naša vas je štela pred vojno 45 gospodarskih poslopj. Nacifašisti so zažgali vas 15. februarja 1944 leta; od cele vasi so ostala le štiri delno poškodovana poslopja.

Sedaj je obnova končana. Dela je sprejelo stavbeno podjetje Jožefa Sosiča in jih pred kratkim dokončalo. Na splošno je vzpostavitev porušeni stavb zadovoljiva. Le to se nam zdi čudno, da so prvi blok hiš popravili v popolni obliki, to je da so sezidali hiše in tudi hleve, medtem, ko so pri drugem bloku sezidali samo stanovanjske hiše, torej brez hlevov. Zato se gospodarji drugega bloka čutijo prikrajšane in ne morejo razumeti, zakaj je postopala ZVU z njimi tako mačehovsko.

Kakor je splošno znano, primanjkujejo pri nas baš hlevi, kajti le tako se more dvigniti živinoreja. S to dvojno mero se je zgodila krivica polovici gospodarjev.

Skupno so zgradili v naši vasi 41 stanovanjskih hiš in 16 hlevov. Neobnovljene so ostale še štiri hiše, ki so delno poškodovane.

KANAL OB SOČI

Razdeljevanje prašičev

Nabavno-prodajna zadruga je preskrbela prebivalstvu pretekli teden 214 prašičev, ki jih je razdelila med svoje člane in druge prepotrebne živinorejce občine. Z vsemi mogočimi prevoznimi sredstvi so prihajali kmetje, da kupijo prašiče, ki so jih nekateri silno potrebovali. Ker je bila v zadnjih letih dobava prašičkov / posameznikom silno otežkočena, so bili kmetovalci sedaj zelo zadovoljni, da jim je zadruga ustregla. Dve leti že imamo v deželi ZVU in reči moramo, da se ta malo briga za gospodarski podvig dežele. Če bi ne imeli naših zadrug in toliko samoiniciative, bi še nadalje ostali tam, kjer nas je pustil oku-

pator pred dobrima dvema letoma, to se pravi pred požganimi hišami in praznimi hlevi.

Ljudstvo pa vsak dan bolj vidi, kje ima prijatelje in dobrotnike. Na lastni koži in mošnjičku čuti, da ima dobiček samo v skupnosti in v prvi vrsti v nabavno-prodajnih zadrugah, ki po svojih močeh nudijo članom vse kar premorejo. Zato si zadrugištvu vedno bolj utira pot med ljudske množice ter postaja dan za dnem pravi blagoslov za vse naše kmete in delavce. Marsikdo, ki ni imel dve leti prašička, si ga je sedaj nabavil in zato je danes hvaležen vaškim zadrugam.

Tekmovanje na Bovškem

Vaščani iz Žage, zvesti si zadane naloge, so kljub slabemu vremenu že prvi dan tekmovanja šli na delo in se obvezali, da hočejo prvenstvo v tekmovanju še nadalje obdržati. Sedaj je na konkurenčnih vaseh, da se izkažejo in če le mogoče, da ji odvzamejo prvo mesto.

Dvomesečna tekmovanja so se z znano požrtvovalnostjo udeležile vasi Plužna in Log Čezsoški. Toda ne samo vasi se želijo izkazati v dvomesečnem tekmovanju. Imamo tudi posameznike in med temi beležimo v prvi vrsti zgledega tovariša Kendo Ivana, mizarja iz Boveca, ki je s prostovoljnim delom sežagal drva vsem revnim družinam v vasi, kar je vse hvale vredno.

Bovčani pričakujejo, da jih tekem dvomesečnega tekmovanja osreči najtoplejša želja: priključitev k novi domovini Jugoslaviji. Zato se bodo še bolj potrudili, da bo tekmovanje res plodonosno, njim samim v korist in skupni domovini.

GORENJEVAŠ pri KANALU

Pionirski nastop

Naši pionirji — čeravno so še majhni — so vendar mož beseda. Pred par meseci, ko so otvorili svoj skromen, a prijeten pionirski dom, so nam obljubili, da nas bodo v kratkem razveselili s prireditvijo.

V nedeljo, 22. t. m. so se v bratski slogi znašli kanalski in gorenjevaški pionirji ter nam podali dobro izbran spored, med katerim naj posebej omenimo igrice »Vrabei in sonce«, dobro podano deklamacijo »Svoboda« ter kratak telovadni nastop. Prireditev so zaključili z živo sliko »Ob tabornem ognju«. Med predavanjem žive slike je eden izmed naših najmlajših deklamiral Kajuhovo: Samo milijon nas je. Pesem je

si ga vrže okoli vratu, spodnjo zanko pa natakné na levi ročaj samokolnice.

»Napolnite mi jo!« veli tovarišem, pred katere postavi prazno samokolnico.

Brigadirji se branijo.

A nič ne pomaga. Brigadir-invalid hoče opravljati težja dela, saj je med največjimi v četi. Če vozijo drobna dekleta težke samokolnice, pa naj menda on, bivši partizan, ki je podrl toliko Nemcev in belogardistov, opravlja delo pionirjev?

»Naložite!« veli odločno.

Naložijo mu samokolnico in mladinec jo dvigne ter se požeze z njo proti nasipu. Zarečih oči jo zvrne pred presenečene brigadirke, ki imajo nabijače v rokah. Zmagoslavno se vrača s prazno k useku.

»Dajte! Toda polno, kakor je predpisano!«

Nihče ne ugovarja več. Lopate se še globlje zasade v zemljo in samokolnice še hitreje steko na nasip. Odslej bi bilo vsakogar sram, da bi se samo za trenutek naslonil na lopato.

bila podana z globokim občutkom in žela toplo odobravanje.

Razveseljivo je, ko vidimo pri naših pionirjih toliko dobre volje po kulturnem udeleževanju. Že sedaj pa jih opozarjamo, da se tudi s svoje strani pripravijo na veliko proslavo, ki bo to jesen ob priliki 80 letnice Kanalske čitalnice.

ŽAGA

Uničevanje naših gozdov

Da bi se pri nas gozdovi sekali na takšen način, kot se sedaj dogaja, ne pomnimo niti iz časov fašizma. Sekajo vsevprek, ne vprašajo, ali je prav ali ne in ZVU ne migne z mezinčcem. Tudi gozdna policija je pasivna; mirno gleda, kako gredo težko obloženi kamioni dan za dnem proti notranjosti Italije. Nobenega ni, da bi zaščitil gozdove, nobenega ni, da bi zaustavil to popolnoma neracionalno sekanje. Pač pa smo opazili, da je bil pastir Bergine Ivan ustavljen, ko je posekal eno samo bukovko drevo.

Elektrifikacija

v onem delu Primorske, ki bo priključen Jugoslaviji

V letošnjem letu predvidevajo večja dela elektrifikacije v goriškem, tolimskem, idrijskem, postojnskem in sežanskem kraju.

Za elektrifikacijo podeželja je nakazanih 270 milijonov kredita (doba 5 let). V gornji Soški dolini bodo zgradili nove hidrocentrale. Te bodo oskrbovale z elektriko vse kraje, ki do danes še nimajo razsvetljave. V goriškem okraju je v pripravi gradnja 5 km dolgega daljnovoda s 626 kw Col-Podkraj in transformatorske postaje v Pod-

Predavatelj in ljudstvo

Kdor ima priliko stopiti v stik z ljudstvom, bodisi po vsakdanjih opravkih ali na predavanjih, si bo sčasoma ustvaril jasno sliko, kako mora širši množici prikazati ta ali oni problem. Mnogo je odvisno od pravilnega razumevanja, od pravega odnosa in načina, ki ga ima tovariš in predavatelj do ljudstva. Med predavateljem ali propagandistom in ljudstvom ne sme biti skoro brezdušnega odnosa, ne sme jih ločiti prevelika pregrada. Vladati mora že od prvega začetka ona topla, priskna vez, ki že sama zajame predavatelju pol uspeha. Večkrat se dogodi, da pozdravijo ljudje se posebno pripravnostjo in veseljem tovariša, ki je domačin ali pa ki si je znal že takoj po prvih besedah pridobiti simpatije poslušalcev. Tovariši in tovarišice, ki imajo stalne stike z ljudstvom, ne smejo biti nikoli v zadregi, če znabiti kaj ne odgovarja njihovim željam in zahtevam. Vzemimo primer: ljudje so nemirni ali ne sledijo govoru. Pravi tovariš ne sme v takem primeru izgubiti živcev, marveč si mora sam pomagati iz zagate. Uspeh odvisi od takta in splošnega razumevanja potreb ljudstva. Skratka: predavatelj mora biti tesno povezan z množico, poznati mora njeno dušo do podrobnosti.

Če so na zborovanju navzoče ženske, je važno in priporočljivo, da vsaj na kratko označi doprinos naše žene v narodno osvobodilni vojni, v izgradnji domovine in pri organiziranju, ki bo oskrbovala s tokom vso okolico. Za elektrifikacijo pridejo na tolimskem v poštev vasi Kal, Kuk, Čadrg, Logišče in Stržišče. V idrijskem okraju bo podaljšani daljnovid Ziri-Idrija za pojačanje toka rudniškemu obratu. Tudi okolico Cerknega bodo elektrificirali. Omenimo še postojnski okraj; tu se bo izvedla elektrifikacija pri Sv. Mihaelu in v njegovi okolici.

Predvideva se torej, da bo imela vsaka vas električno luč in široke kmečke množice bodo tako deležne napredka v industrializaciji naše dežele.

zlah, kjer žene večkrat nadkrijujejo »močane« spol. Ravnotako ne bi bilo na mestu, če bi se pozabilo na podvig in polet naše mladine, posebno se, če je ista v velikem številu navzoča na sestanku ali zborovanju. Po možnosti naj bi bila predavanja živa in peštra. Globoko zamišljena predavanja so večkrat podana suhoparno in zato pustijo zborovalce indiferentne. Govoru je treba dati kolokrit, beseda mora biti topla in privlačna. Stavki morajo zadeti v živo. Morebitna diskusija ima smoter, da razgiba množice. Vodiitelj sestanka ali predavatelj mora razumeti razpoloženje poslušalcev in prenesti v zbor ono toplino, ki je nujno potrebna za popoln uspeh.

Večkrat se zgodi, da ni predavatelj zadostno pripravljen ali poučen o stvari, ki jo prednaša. Tovariši, iz množice mu delajo medklice, lahko se pripeči, da vstane iz srede poslušalcev samouk ali razumni in poprosi za besedo. Popravilja ga, zgodi se tudi, da ga spravi v zadrego in nadaljuje z nakazano snovjo. Da se podobni neprijetni primeri ne pripečijo, mora biti predavatelj vedno dobro podkovan o temi, ki jo prednaša. Odgovarjati mora na vsa vprašanja, jasno in odločno, tako, da zapusti med zborovalci dober vtis. Velike važnosti je nadalje, da razporedi snov predavanja tako, da poslušalec v polni meri ustreže. Zgrešeno bi bilo, če bi predaval možem in fantom o nosenosti in higijeni žene (česarvno bi ne bilo napak, če bi tudi ti nekaj o tem vedeli). Se hujša polomija bi bila, če bi vprilo žena odbraval neprimeren medklic kakoga nepridiprava, ki bi postavil ženski spol v slabo luč ali jo prikazal za manjvredno v primeri z moškim. Te in podobne »nerodnosti« se večkrat pripetijo na vasi. Dober vodiitelj konference ali zborovanja bo znal uravnovesiti te pomanjkljivosti ter speljati zborovanje do srečnega zaključka.

Teh par misli sem si »abeležil«. Bil sem sam nešteto krat med ljudstvom in tudi priča raznovrstnim odnosom množic do predavatelja in obratno. Prijeto vpliva na poslušalce, če vneseš pri resnih študijah in zborovanjih ob začetku in koncu nekaj glasbe ali nekaj domačega petja. Mnogokrat prihajajo ljudje iz krajev, ki so oddaljeni eno ali več ur od mesta, kjer se vrši zborovanje in v taknem primeru bodo zborovalci hvaležni prirediteljem, če so predavanja peštra in živa.

Slika predstavlja prizor iz Knittlove »Vie male«. Slovensko narodno gledališče v Trstu je napovedalo za ponedeljek 23. t. m. uprizoritev te

ke: sne in pretresljive igre, a v zadnjem hipu ga je ZVU obvestila, da dvorana ni več na razpolago. Prepoved predstave je utemeljila s tem da

so se pri premieri pripetili neljubi dogodki, razen tega da je več protestov proti slovenski kulturni prireditvi... Brez komentarlja!

Anton Ingolič:

Dvajset dni na mladinski progi

Dvajset dni sem preživel med brigadirji, obiskal sem deset slovenskih brigad med Zenico in Samcem, zavzet sem opazoval njihovo delo na progi, začuden obstajal pred grafikoni, ki kažejo delovne uspehe in rast delovnega elana posameznih čet v brigadi in brigade same, z zanimanjem sem prebiral četne in brigadne stenčase, listal po brigadnih dnevnikih, prisostvoval najrazličnejšim prireditvam od brigadnega tabornega ognja do sekcijskega festivala, videl fizikalne vaje, nastope in tekme in se v prostem času pogovarjal z mladimi graditelji, ki so za dva mesece zapustili svoje tovarne, vasi in pisarne ter se napotili v nekdanj za nas tako oddaljeno Bosno, da zgradi drugo mladinsko progo. V tem sicer kratkem času sem videl in doživel več kakor prejšnja leta in leta, več kakor bi mogel doživeti v sedanjih časih na vseh ostalih kon-

tinentih, v vseh ostalih državah sveta, razen seveda v SZ. In zdaj, ko se ves zmedem od mogočnih doživetij in vtisov vračam iz Slavonskega Samca, odkoder bo že sredi julija stekla nova železnica prav v osrčje Bosne, v ponosni in slavni Doboj, se pred mojim očmi vrste pestre slike iz usekov in z nasipov, z dela in iz življenja naše borbeno mladine.

Brigadir, visok, postaven mladinec, ki je izgubil levo roko v partizanih, bi rad vozil samokolnice, čeprav mu je komandir odredil drugo, lažje delo.

»Tudi jaz bom vozil,« ugovarja goreče.

Dolgo premišljuje, kako bi mogel voziti samo z desnico. Poskuša tako in drugače. A ne gre in ne gre. Slednjič odhiti v taborišče, od koder prinese širok pas. Zveže ga in

si ga vrže okoli vratu, spodnjo zanko pa natakné na levi ročaj samokolnice.

»Napolnite mi jo!« veli tovarišem, pred katere postavi prazno samokolnico.

Brigadirji se branijo.

A nič ne pomaga. Brigadir-invalid hoče opravljati težja dela, saj je med največjimi v četi. Če vozijo drobna dekleta težke samokolnice, pa naj menda on, bivši partizan, ki je podrl toliko Nemcev in belogardistov, opravlja delo pionirjev?

»Naložite!« veli odločno.

Naložijo mu samokolnico in mladinec jo dvigne ter se požeze z njo proti nasipu. Zarečih oči jo zvrne pred presenečene brigadirke, ki imajo nabijače v rokah. Zmagoslavno se vrača s prazno k useku.

»Dajte! Toda polno, kakor je predpisano!«

Nihče ne ugovarja več. Lopate se še globlje zasade v zemljo in samokolnice še hitreje steko na nasip. Odslej bi bilo vsakogar sram, da bi se samo za trenutek naslonil na lopato.

Dve četi, ki sta delali v popoldanski izmeni, sta prostovoljno sklenili, da odidea naslednjega dne že zgodaj zjutraj za nekaj ur na delo, da nadoknadi, česar ni bilo mogoče končati zaradi slabega vremena in da pripomoreta k izpolnitvi sprejete obveze. Samo dva dni in pretekla bo desetdnevna obveza.

Toda brigadirke so v dežurni deseti, zato morajo še pomiti posodo, popraviti v kuhinji ter pripraviti vse potrebno za kuho drugega dne.

Zato ni nič čudnega, da ob zori ne slišijo klicev dežurne, ki pa tokrat noče uporabiti roke, ker ve, da niso dekleta spale niti tri ure.

»Glejte, da nas zbudite!« naročajo tri brigadirke, ki so znane v vsej brigadi kot dobre in vztrajne delavke, a tudi kot velike zaspanke, saj jih zjutraj dežurna ne more zbuditi samo z vzkliki, marveč mora uporabiti tudi roke.

»Brez vas ne bomo šli!« jim zagotavljajo tovariši. »Spravite se takoj spat!«

»Naj se naspel!« pravi dobrovoljno in gre mimo njih.

Sele dopoldanski sončni žarki zbude dekleta.

»Kje so naši?« je njihovo prvo vprašanje.

»Ze davno so na delu!« odgovori nekdo porogljivo iz kota svetle barake.

»Brez nas?« se zavzamejo brigadirke in se razočarane spogledajo. Solze jim privro v oči.

»Kako so mogli to storiti?« zakličejo bridko in stisnejo zobe, da ne bi zajokale na glas.

Tostran Save, od obrežja pa do proge, ki že teče od Slavonskega Samca na glavno progo Beograd — Zagreb, so tračnice postavili že pred dnevi. Zdjaj delajo nasip. Treba je hiteti, kajti ta priključek na že obstoječo progo mora biti gotov čimprej, saj sicer ne bo mogoče pravočasno zgraditi most. Tu so tračnice položili kar na zemljo in zdaj z vlakom privvažajo zemljo, tračnice dvignejo in zemljo steptajo pod pragove: tako se nasip dviga višje in višje. Pri obrežju mora doseči višino devetih metrov. Za ves nasip bo treba 130.000 kubikov zemlje. Tu dela šestnajst brigad v štirih izmenah, noč in dan. — Ljub-

ljanska brigada je pred dnevi polagala tračnice, dolge po 20 m in težke skoraj poldrugo tono. Delo je bilo težko, a bilo je treba spretosti in znanja. Brigadirji pa so pri delu peli.

Ko je potekel delovni čas prvi skupini, mnogi brigadirji niso hoteli v taborišče.

»Kaj obed? Pustite nas! Tir je treba čimprej napraviti! Gre za vsako sekundo!« ugovarjajo in delajo dalje.

Prigovarjanje ne pomaga. Ostanjejo pri delu. Obed jim morajo prinesiti iz barake. Pride noč, a brigadirji in brigadirke še ne zapuste dela. Polagajo težke tračnice dalje. Sele sredi noči ležejo ob tiru za uro ali dve. potem se takoj spet lotijo dela.

Najvztrajnejši tri dni in tri noči ne zapuste delovnega mesta; šele ko je po treh dneh in treh nočeh postavljeno 930 m tira, odidejo v taborišče. Toda niso čemerni in utrujeni, marveč nasmejani, na ustih imajo pesem. Korakajo ponosno ob prvem odseku proge, po katerem že vleče lokomotiva štirideset vagonov zemlje na nasip.

ZA NAŠEGA KMETOVALCA

ŠE NEKAJ O KRMI

Če hoče naš kmetovalec držati korak z drugimi naprednimi kmetovalci v svetu, je potrebno, da se sprijazni z vsemi novimi metodami umnega gospodarenja. Vprašanje, ki je zanj najbolj važno in ga drži v skrbeh skozi celo leto, je ravno krma, ki jo mora polagati živini.

Sušenje trave in pridobivanje sena, kakor je pri nas v navadi, ni najbolj koristno in najboljše. Mi vsi vemo, kako se živina rada pase na mladi, ozeleneli travi in kako se dvigne mlečnost pri kravah ob taki paši! Bolj ko raste trava in dozoreva, tembolj izgublja na koristnih snoveh. Ali ne bi bilo krasno, če bi dajali skozi celo leto živini mlado in sočno travo?

Marsikatera novotarija se je od začetka našemu kmetu zdela kar nemogoča, da bi jo uvrstil v svoj podedovan način dela. Vzemimo samo v poštev: novodobne pluge, škropljenje, umetna gnojila itd. Sčasoma je vendar izprevidel — vsa čast pionirjem umnega kmetovanja, ki so prvi pokazali pot napredka, — da so praktično preizkušene novotarije nekaj vredne in so se splošno uveljavile. Toda preidimo k stvari.

Znano nam je, da švicarski kmetovalci sploh ne sušijo sena. Oni pokosijo mlado, nizko travo in jo odpeljejo v sušilnico. Tam jo zamenjajo za že pripravljeno travno moko, ki vsebuje vse lastnosti dobre trave. Nekaj vreč te travne moke odtehta hranljivost celega voza sveže trave in pri tem ni treba biti za skrbljen, da bi nogoče živina dobila manj hranljivih snovi. Z majhno količino travne moke pokosi kmetovalec obrok krme, ki ga je namenil živini, pese, repe itd. Živina uspeva dobro in je zadovoljna.

Naš kmet potrebuje za spravljeno sena ogromne prostore. Vsi hlevi in skednji včasih ne zadostujejo. Švicarski napredni živinorejci pa ima namesto silnih senikov to, kar je pri nas seno spravljeno v malem zaboju.

Kako je pri nas

Glede trave in sena je še vse po starem. V navadnih letih dobivamo pri nas razmeroma dovolj poljske krme, ker pridelujemo še precej detelje. Paziti pa moramo, da z nepravilnim vrstjenjem rastlin zemlje preveč ne izčrpamo. Drugih krmilnih rastlin, ki bi prišle v poštev, pa je pri nas le malo. Primanjkuje zlasti zelene koruze, grašice in mešanice trav in detelj, ki jih bo treba vedno bolj gojiti, ko se bo naš kmetovalec sprijaznil s silosi. Silosi so sicer najbolj važni za vzhodne dele Slovenije, toda zaradi pogoste suše pridejo prav tudi na Primorskem in na Dolenjskem.

Pri naših tako izpremenljivih vremenskih razmerah postajajo silosi vedno bolj važni. Čim bolj rastejo potrebe po mleku, tem bolj je potrebno, da prejema živina stalno sočno hrano in sicer ne le poleti, ampak tudi po zimi. Če nimamo pri rokavh cementa, potem izdelujemo lesene silose, ki so pripravi in zelo poceni. V najslabšem slučaju si bomo pomagali z jamami za kisanje krme v zemlji. Glavni pogoj, da se krma dobro kisa je, da so stene silosa nepsuše in da je zelena masakra dobro stlačena. Zato moramo stene zamazati z ilovico. Površino pa moramo

dobro zapreti z zemljo in zamazati.

Najbolje kisamo zeleno kormo, ker ima mnogo sladkorja, ki omogoča pravilno kisanje krme.

O naših travnikih

Pri nas bomo tudi v bodoče največ krme pridelali na travnikih. Toda travnikov ne smemo zanemarjati. Kakor imamo navado, da skrbimo za polja in jih obdelujemo ter dobro gnojimo, tako je potrebno, da ne pozabimo tudi na travnike. Rajši dajmo nekaj manj gnoja in zato več gnojil polju, samo da nam ostane vsaj nekaj hlevskega gnoja tudi za travnike. S pravilnim gnojenjem travnikov zboljšamo seno; ne smemo pa ga pokvariti s tem, da bi kosili ob nepravem času. Prezrelo travo ne smemo kositi, ker ima le malo redilnih snovi, ravnotako je važno, da seno pravilno sušimo. Nespačetno bi bilo, če bi kmetovalci čakali, da bo sedaj po dežju zraslo še kaj več nizke trave. Pokosimo travnike čimprej, da bomo imeli pozneje boljše otavo.

Za dvig živinoreje in s tem

za blagostanje kmetovalca ni nevažno, da posvetimo vso skrb ravno našim travnikom in pašnikom. Samo, če bomo te obnovili, bomo tudi pristopili uspešno k obnovi naše živinoreje.

Škropite malo, a dobro

Napredni vinogradnik ve, da so prva škropljenja trtja v obrambi peronospori najbolj važna in za vse leto morda sploh odločilna. Zato si prizadeva, da opravi prva tri škropljenja vsekakor pravočasno in pravilno. Nápak negovane trtje nekako združja in se kaj kmalu razraste v temno goščavje, v čigar notrini se ob veliki soparni prav za prav neovirano bohoti in razširja prizivnik, ta stara zajedavka žlahtne vinske trte. Saj peronospora v gostem grmiču ne more več priti do živega in nikakršnim škropljenjem, posebno če si mladje vseprek povezal ob kolje z navadno slamnino. Povrh ti morda še vreme nagaja.

Prva škropljenja zahtevajo razmeroma malo škropiva in razmeroma malo, čeprav kajpak tudi težkega dela po str-

mih brežinah. Da bo oboje z dobrim uspehom vréd zagotovljeno, je treba tudi trto samo za to pripraviti, postrojiti. Kako, bodi na kratko povedano:

Ko se je trtje toliko obraslo, ga čimprej smotrno otrebi ali oplej in poveži, po možnosti takoj nato pa poškrópi! Tako postrojen trs je za škropivo najbolj sprejemljiv in hvaležen. Ker je navadno treba hiteti — včasih odloča že samo kaka ura — in je vse to, pri nas v splošnem tudi še škropljenje, kakovostno ročno delo, potrebuje razmeroma mnogo ljudi z resnično pravim strokovnim razumevanjem dela. Zaenkrat more samo to biti naše pravilo in vodilo v obrambi peronospori!

OBVESTILA

Delitev štirimesečnih živilskih nakaznic za julij - oktober 1947 Prenotacije

Goriški okrožni prehranjevalni odsek — SEPRAL — sporoča, da se je v teh dneh začela delitev živilskih nakaznic za julij - oktober 1947. Osebe, katerim izročijo nakaznice, morajo potrditi prejem z lastnoročnim podpisom. Potem ne bodo prehranjevalni uradi sprejemali pritožb.

Kakor hitro sprejmejo odjemalci živilsko nakaznico, morajo prenotirati odmerjena živila (tudi kruh) pri razprodajalcu in pri njem bodo morali jemati živila v celem štirimesečju. Prenotacija, ki je obvezna za vse osebe, se mora izvršiti v teku 30. t. m. in sicer s prenotacijskimi boni za kruh, testenine, olje, maščobo, siadkor meseca julija.

S svoje strani bodo razprodajalci izročili bone občinskim prehranjevalnim uradom. Razdeljeni naj bodo v letne skupine, skupno z registri za odjemalce v teku 3. p. m.

Opozarjamo, da bo moral imeti v prihodnjem štirimesečju vsak razprodajalec register za odjemalce. Tozadevne tiskovine je treba dvigniti pri občinskih prehranjevalnih uradih.

Pregled mer in uteži

Z odlokom Okrožnega predsedstva z dne 6. 6. 1947 št. 7197-III je bilo odredjeno, da se bo redno pregledovanje tehtnic, uteži, mer in metričnih instrumentov sploh za tekoče dveletje vršilo v Gorici pri Deželnem metričnem uradu ob delavnikih od 2. do 14. avgusta in od 28. avgusta do 20. septembra.

Uradne ure: od 8 do 12.30. V popoldanskih urah, ki jih bo določil metrični nadzornik, bodo potrjevali inštrumenti.

Zbor volilcev v Renčah

Preteklo nedeljo so se zbrali vaščani ter poslušali poročila ljudskega odbora, ki je podal obračun dela prvih petih mesecev. Posebno izčrpno je bilo poročilo krajevnega socialnega skrstva. Da se je lahko iz fonda socialnega skrstva pomagalo številnim revnim družinam, vdovam in sirotam, gre zaslugi v prvi vrsti zavednim renčanskim delavcem, ki so v tem času darovali na prostovoljnih pripevkah preko 90.000 lir. Vse graje pa je vredno, da so zaostali baš taki, ki so bolj premožni kot delavci.

Sledila je živahna diskusija. Občani so iznesli razna vprašanja, kritike in predloge. Končno so bili sprejeti nekateri sklepi. Med drugim bodo obnovili občinsko tehtnico in postavili kavarno.

Od Soče smo

Od Soče smo, od vsiljenih meja, kjer tujca še po naših tleh skomina in še skeli in gloje bolečina, ne smrt ne zmagata ti miru ne da.

Globoka rana sega do srca in še sovražna širi jo tujina, od matere še trga hčer in sina; na svojem smo in vendar — ne doma.

strahotna meja! Vendar duš ne loči od vaših, bratje; družni nas en duh in isto upanje, da še napoči

svoboda po pravičnih zakonih na Beli in ob Teru in ob Soči — in konec dni bo črnih, žalostnih.

—d—

dati pregledat in potrditi tehtnice, uteži, mere in metrične instrumente sploh, naj se strogo držijo teh predpisov, da ne zapadejo po zakonu določenim kaznim.

Prenotacija

Živilskih dodatnih nakaznic za brezposelne, upokojene in revne

Goriški prehranjevalni odsek — SEPRAL — sporoča: Lastniki živilskih dodatnih nakaznic za upokojene in revne goriške občine in okrožja so vabljani, da se prenotirajo pri »Provvidi« v ulici Petrarca. Potrebni so odrezki »I« skupno s III.

Istočasno se bodo sprejemale prenotacije za brezposelne in sicer z odrezkom III«

Čas imate do 30. t. m.

MALE VESTI

Inozemski obiskovalci prškega vzorčnega velesejja, ki bodo prišli na letošnji jesenski velesejem (5.-14. septembra), bodo pri češkoslovaških poslanstvih in konzulatih dobili brezplačni vizum za mesec dni na osnovi velesejske legitimacije. S tem bo omogočeno, da bodo obiskali tudi češkoslovaška zdravilišča in letovišča. Poleg tega bodo imeli vsi inozemski obiskovalci velesejja 50% popust na vseh češkoslovaških železnih cestih v dobi od 26. avgusta do 24. septembra.

Štiri kinokupine so obiskale v petih mesecih 156 različnih krajev v Bosni in Hercegovini in prikazale 245 filmov. Te predstave si je ogledalo 58.118 oseb. V glavnem so prikazovale sovjetske filme iz domovinske vojne.

Predsednik madžarske republike Zoltan Tildy je poslal po radiu poslanico na madžarski narod, v kateri je rečeno, da so Madžari sprejeli z veliko hvaležnostjo sklep generalisima Stalina in sovjetske vlade o odpustu madžarskih vojni ujetnikov, kar se bo zgodilo še pred podpisom mirovne pogodbe.

V Ljubljani je bilo v nedeljo na prostovoljnem delu nad 5000 ljudi. Na cesti Podsmre-

ka - Vrhnika so delovne brigade zatirale kolarske hrošče. Gradili so nasipe na progi Presejce - Borovnica ter celo vrsto manjših delovnih akcij.

Na mladinsko progo Šamac-Sarajevo je prispela skupina 14 mladincev in mladink naših izseljencev, ki živijo v Belgiji.

Cene na živilskem trgu v Gorici z dne 25. junija 1947.

Živila	Cene na debelo za kg	Cene na drobno za kg
Krompir	38—40	45—48
Orah	70—100	80—120
Solata	14—18	16—22
Bučke	16—20	18—22
Jedilna pesa	30—	40—
Kumarice	16—20	20—22
Čebula	38—	44
Stročji fižol	65—70	70—84
Radič	25—35	30—50
Paradižniki	65—	80—
Selin	70—	80—
Cvetača	—	75—80
Špinača	—	60
Česnje	50	64
Breskve	90—120	100—140
Marelice	120—	150—
Hruške	70—95	85—110
Grozdičje	—	80
Limone	70—	80—100
Jajca	28—30	32—33
Jabolka	45	54
Slive	45	60

IZHAJA ENKRAT NA TEDEN
Urednik: J. KRISTIJAN BAVDAZ
Za list odgovarja ALOJZ BUDIN
Uredništvo in uprava: Gorica, Rooseveltov korzo 33-II, tel. 749. Tisk Zadruga tiskarne v Trstu - Tiskarno z dovoljenjem AIS-a

VIPAVSKA VINARSKA ZADRUGA

Podružnica SOLKAN

ima vedno v zalogi

pristna vipavska in briška vina, vermut in marsalo

Obiščite nas!

Obiščite nas!